

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții nr. 121

Iulie 2009

Danilenkov și alții c. Rusiei - 67336/01

Hotărâre din 30.7.2009 [Secția a V-a]

Articolul 14

Discriminare

Omisiunea statului de a asigura o protecție juridică efectivă împotriva unei discriminări bazate pe afilierea sindicală: *încălcare*

În fapt: Reclamanții, membri ai unei secții locale a Uniunii Docherilor din Rusia (UDR) erau angajați de către o societate privată cu numele de Port Maritim Comercial din Kaliningrad. În 1997, UDR a declarat o grevă de două săptămâni pentru a cere majorarea salariilor, ameliorarea condițiilor de muncă și a regimurilor de asigurare medicală și de viață. Greva nu și-a atins obiectivele propuse și a fost suspendată. În perioada ce a urmat, membrii UDR au fost afectați unor echipe de muncă speciale, transferați la posturi de muncă cu timp parțial și în cele din urmă au fost declarați prea numeroși și au fost concediați din motivul reorganizării structurale a societății portuare. Reclamanții au reacționat față de aceste și alte măsuri, sesizând instanțele locale cu diverse acțiuni în cadrul cărora aceștia s-au plâns că au fost supuși unui tratament discriminatoriu și ilegal din cauza afilierii lor sindicale. În cadrul fiecărei acțiuni, instanțele civile le-au dat câștig de cauză, anulând deciziile societății; acestea au condamnat societatea respectivă la plata venitului ratat de către reclamanți. În același timp, acestea au respins în mod constant acuzațiile de discriminare pe motiv că existența unei discriminări nu putea fi stabilită decât în cadrul unei proceduri penale. Reclamanții nu au putut intenta o acțiune penală deoarece așa entități ca societatea portuară nu puteau fi trase la răspundere penală, iar procuratura (parchetul) a refuzat să deschidă o urmărire penală împotriva directorului general al societății, deoarece ancheta preliminară nu a demonstrat intenția acestuia de a

lua niște măsuri discriminatorii în privința reclamanților. În afară de acțiunile sale în justiție, UDR s-a plâns la Federația Internațională a Muncitorilor din Transport (FIMT) și la Duma regională. Atât FIMT, cât și Duma au recunoscut existența unei discriminări bazate pe apartenența sindicală și au cerut ca drepturile membrilor UDR să fie respectate. În pofida acestor avertismente și a faptului că instanțele au condamnat în mod constant măsurile anti – UDR, luate de către societatea portuară, numărul de sindicaliști ai UDR a scăzut de la 290 în 1999, la doar 24 în 2001.

În drept: Orice salariat ori muncitor trebuie să fie liber să se asocieze sau nu unui sindicat, fără a risca careva sancțiuni. De asemenea, este foarte important ca persoanele care au fost victimele unui tratament discriminatoriu să aibă posibilitatea să-l conteste și să beneficieze de un remediu judiciar real și efectiv contra unor asemenea acte. Societatea portuară din Kaliningrad a făcut uz de diverse procedee pentru a incita salariații să renunțe la afilierea lor sindicală; în particular, i-a afectat la echipe de lucru speciale, oferindu-le posibilități limitate, i-a concediat din funcții, aceste disponibilizări fiind ulterior considerate ilegale de către instanțele de judecată, le-a redus salariile și le-a aplicat sancțiuni disciplinare, a refuzat să reîncadreze membrii UDR în posturile ocupate anterior, după ce instanțele de judecată le-au dat câștig de cauză. Efectele vădit negative pe care le-a avut afilierea reclamanților la UDR sunt suficiente pentru a constitui un început de probă de discriminare la exercitarea drepturilor garantate de articolul 11 din Convenție. Dreptul rus interzice de o manieră absolută orice discriminare în baza afilierii sau ne-afilierii sindicale și reclamanții aveau dreptul ca plângerile lor privind discriminarea să fie examinate de către o instanță, în temeiul prevederilor generale ale Codului civil rus și a *lex specialis* care este Legea privind sindicatele. Aceste dispoziții nu au fost aplicate în speță, autoritățile judiciare interne refuzând să examineze plângerile de discriminare formulate de către reclamanți, pe motiv că tratamentul discriminatoriu nu putea fi stabilit decât în cadrul unei proceduri penale. Or, în ceea ce privește acțiunea penală, Curtea consideră că principala sa lacună rezidă în faptul că bazându-se pe principiul responsabilității subiective, aceasta cerea ca intenția deliberată a conducătorilor societății de a aplica un tratament discriminatoriu față de membrii sindicatului să fie demonstrată „în afara oricărui dubiu rezonabil”; intenția în cauză nefiind stabilită, s-a decis de a nu porni urmărirea penală. În plus, victimele unui tratament discriminatoriu puteau avea doar un rol minor la deschiderea și desfășurarea unei proceduri penale. Curtea nu are deci convingerea că urmărirea penală, subordonată capacității organelor de investigație de a demasca contravenienții și de a demonstra intenția deliberată a acestora de a aplica un tratament discriminatoriu, ar fi putut redresa de o manieră adecvată și realistă discriminarea anti-sindicat denunțată. Printre altele, o procedură civilă ar permite îndeplinirea sarcinii cu mai multă delicatețe, ce constă în a examina toate elementele relației dintre reclamanți și patron, inclusiv diferite procedee utilizate pentru a incita docherii să renunțe la afilierea lor la UDR și să acorde o reparație echitabilă. Lipsa de protecție a dreptului reclamanților de a nu fi discriminați putea să descurajeze potențialii candidați să adere la un sindicat, ceea ce la rândul său putea duce la dispariția acestuia. În concluzie, statul nu și-a onorat obligațiile sale pozitive de a asigura o protecție juridică clară și efectivă împotriva unui discriminării bazată pe afilierea sindicală.

Concluzie: violare (unanimitate).

Articolul 41 – 2 500 EUR fiecărui reclamant pentru daune morale.

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reprodusă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.